

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. II. Quòd è corpore timeamus exire, ex futurae vitae fit ignorantia. Aliqua
in morte sunt naturae horrida, tantùm ex animae cum corpore, diuturno &
familiari nimiùm commercio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

Ibid.

que suas, non sine summo gaudio intermixtis suspiriis anhelant. *Liquet igitur, inquit Ambrosius, quia mortis metus, non ad mortem referendus est, sed ad vitam. Non enim habemus quod in morte metuamus, si nihil quod metuendum sit, vita nostra commisit.* Veritas huius sententiæ, sæpius inculcanda est, & identidem repetitis vicibus animo repetenda dum viuimus, si veritatis huius effecta, in mortis articulo, summâ cum delectatione, volumus experiri. Ad Christiana Fidei dogmata, & æternæ vitæ principia reuocanda est mens, iisque penitus imbuendus animus: vt terroribus, quos natura, in morte aut facit, aut inuenit, longè superior, naturam corrigat; eamque ita obfirmet, vt ipsa quoque tandem metus rideat; ad quorum solam memoriam expauescebat. Id verò, quâ ratione faciat Conscientia, jam inquirimus.

§. II.

Quòd è corpore timeamus exire, ex futura vitæ sit ignorantia. Aliqua in morte sunt horrida, tantùm ex animæ cum corpore, diuturno & familiari nimium commercio.

7. **E**quidem non sum adeò apathos aut Stoicus, vt aut sensum omnem naturæ detraham; aut negem, quidquam omnino esse in morte, quod sit horribile. Istud tamen assero, non esse tantos quos facit metus, vt ratione, si eam adhibes, non possint haud adeò difficulter superari: nisi naturæ malo, id est morti corporeæ, accedat malæ Conscientiæ tormentum. Nam si rationem consulimus, eâque vitam nostram & non meris appetentiis expendimus aut dimetimur; quid obsecro vita hæc, post decretoriam in Paradiso latam sententiam, nobis fert nisi miseras & dolores? Et rursus quas quæso delicias in hoc misero habemus corpore, quas non plurima fastidia interrumpunt? Quæ corporis voluptas, præsertim si sit eximia, non in tristitiam degenerat? quis risus, si sit immodicus, non melancolicâ & graui sanguinis constitutione terminatur? Nonne sollicitudines anxietatis, curæ infestæ, angores animi, amicorum defectiones, rerum euentus aduersi, atque hinc enata tædia & suspiria, passim tota est hominis mortalis vita? Nemo sanè vnus est, qui si corporis commoda solùm spectas, dicere ex

*Vita nostra
plena miserijs est, &
tamen amatur.*

vero possit: *Natura, gratias tibi pro datis ago: bene mihi est; nihil ulterius à te exposco.* Nemo inquam, sic felix est, vt non maximâ ex parte sit miser. Si quidem plura sunt quæ felicem mala comitantur, quàm ea sint bona quæ felicem faciunt: & quod in hoc genere pessimum est, finitur non rarò omnis omnino felicitas; miseriam autem numquam finiuntur, sed tantùm ex hâc mutantur in aliam: & sic, dum ex alio malo in aliud deuoluimur, decurrit vita nostra, & tandem tota euoluitur. Finem ergo naturæ miseriam, imponit mors? Nihil verius. Quî ergò fit vt non ametur? Stupendam enim uerò rem, inquit D. Ambrosius, à miseriam huius vitæ, mors cum absoluat omnes, paucos delectat. Rationem subdit: *Sed hoc non mortis vitium est, sed nostræ infirmitatis, qui voluptate corporis, & delectatione huius vitæ capimur; & cursum hunc consummare trepidamus, in quo plus est amaritudinis, quàm voluptatis.*

D. Amb. l.
de bono
mort. c. 2.

Evitâ timemus discedere, quia terrenas voluptates experti, de aternis imaginariis species non habemus.

*Probatu-
r id compa-
ratione du-
plu.*

Sic est: corporis voluptate capimur, & decipimur præsentis delectatione, quia aliam vix agnoscimus, quàm quæ sensibus objecta, sensu percipitur. Futurarum voluptatum desiderio non multùm tangimur, quòd nulla sese earum species offerat, aut phantasiam nostram feriat; neque ad ea percipienda intellectus humanus passim sese extendat, quæ imaginatricis potentiam facultatem excedunt. Sic vulgò intra phantasiæ terminos versatur animus: illis quæ isthic inuenit rerum simulacris solet colludere, iisque imprimis delectari: ad alia cæcutit omnia; neque his multùm aut patitur, aut trahitur: his verò si priuetur, tum demum in luctu est, tum sibi videtur miser. Sic puero si globulos nucisue manu excutias, & hæreditatis amplissimæ testamentum porrigas, hoc adeptu non mouetur; illæ verò deperditæ lachrymas excitant, non facile detergendas, nisi, quas sibi delicias suas esse præstituit, reddantur nucis. Sic inter agrestia mapalia, ouium greges, pastorum fistulas, & rusticos inter amores enutrita virgo item rustica; inuita profectò & non sine lachrymis, ad aulam sibi admodum incognitæ magnificentiam trahitur; neque lactis pressi, rurisque innocentes delicias, Regum bellariis; aut tugurii sui ornamenta & comoda, palatiorum superbiâ, & laquearium magnificentiam, facile commutabit. Quantumcumque enim ea descripseris, quorum in phantasiâ ne prima quidem sunt vestigia, id quidem efficies vt ore aperto admirabunda dicentem audiat, iis autem vt tangatur, non

8.

non efficias. *Delectatione suæ vitæ capitur*, quisquis delicias non percipit alienæ. Hinc tanta nobis amaritudo oboritur, cum è miseris nostris à morte extrahimur: & quasi per vim abrepti sequimur inuiti; quòd aliquibus saltem, quas vita mortalis fert, voluptatibus innutriti, iis dum carendum est ingemiscimus; nec si majora promittuntur, amissæ rei sensum tollunt: quia futura, imaginationis adminiculo cum non percipimus, præsentibus, licet exiguis, stupide inhæremus. Diuturno & ignobili cum carne commercio, in carnem degenerasse videtur nobilitatis suæ immemor animus; eique penitus applicitus imò implexus, non sine dolore summo auellitur à voluptatibus quæ carnem sapiunt, & sanguini abblandiuntur: neque patriæ suæ, cœli inquam delicias pensi habet, exilij sui miserijs innutritus.

9. Naturæ itaque commoda, quamuis agrestia & animi nostri nobilitate profus indigna, si spectes, eaque per phantasiam exaggerata si reuoluas; fateor esse quædam in morte aspera, & inamæna. Etenim satis durum dices, animæ cum corpore commercium quod jam per quinquaginta aut plures annos tenuit, abrumpi tandem: è domo quam tanto tempore incoluit quantumuis incommodè, consuetò tamen domicilio demigrandum quantociùs; discedendum ab amico corpore, cujus familiaritate vsura non sit, nisi naturâ totâ fatiscente, & in meliorem ordinem, per carnis resurrectionem efformatâ. Quòd si autem in primâ iuuentute mors intercedit vitæ; quàm id durum est, in ipso corporis flore demeti, neque vitæ fructum, nisi exiguum, percepisse? Durum est, amicos, placidam vxorem, tenerosque liberos amittere, imò iis abstrahi per vim: fortunis priuari, quæ magno studio congesseras: dignitatibus exui, quas virtute partas in familiam importaras; vltiores interim spes præcisas. Durum est, caligine obducendos illico esse oculos, quibus vltimò charorum circumfusam turbam conspicias, vltimum vale dicendum omnibus: corpus interim putredine dissoluendum quantociùs; eique extremum istud & verò miserandum ab amicissimis præstandum esse obsequium, vt sepulchro inferatur; atque inibi, esca sit vermibus, & cum exesit olim defunctorum ossibus, promiscuum habeat domicilium. Hæc, inquam, omnia sic expensa, fateor ea esse, quæ naturæ metum incutiant: & vt ista metuere, *vitium infirmitatis nostræ sit*, vt vult Ambrosius: tamen naturæ insitus est hic timor, & fortassis

Ex ignorantiâ futurarum volūptatam, sicut vt quædam in morte sint amara. Ea enūmerantur:

naturæ pars: istud certum est, naturæ corruptæ non minimum esse supplicium. Affero tamen eiusmodi non esse, quod non facile possit superari, si alia moriturum non afficit metuendi materia.

S. III

Angores in morte maximè terribiles, à malâ Conscientiâ proueniunt: exponitur quomodo inferantur. His autem medetur bona Conscientia; & clientem suum consolatur bonorum operum memoria, & fiducia vitæ aternæ acquirenda.

Omnibus naturæ malis in morte percipiendis, medicina est bona Conscientia.

I Stud certè non satis percipio, eccur aded agamus stolidè, vt naturæ tormentum mortisque dolores, perueritate prorsus intolerabili augeamus; mortisque securi admodùm dum vita est super, medicinam futuro malo non expediamus, quâ non tantùm angores mortis detur delinire & imminuere, sed sæpe etiam prorsus euadere? Quid, quòd & eiusmodi medicamen sit parabile, quò delibuta mors, quidquid amaroris secum trahebat, deponat actutum, & in dulcissimos amores morienti conuertatur? Aures hîc arrigis. Et ecquæ hæc medicina, inquis, aut quò miscenda est artificio? Non alio quàm Conscientiæ rectè compositæ. Hæc sola angores omnes potest elidere; hæc vnicum doloris, in mortis articulo ingruentis, est lenimentum; hæc cordi oppresso præsentissimum pharmacum, & quidem vnicum. Hôc armatus, mortis tela & excipit impavidus, & verò etiam deridet animus. Nam vt ex D. Ambrosio antè dicebamus: *Nihil habemus quod ex morte metuamus, si nihil quod metuendum sit, vita nostra commisit.*

Mali Conscientiâ maximè torquet reum in mortis articulo.

II. Ex aduerso etiam, non inuitus fateor, nihil esse mortis articulo, homini terribilius, cui à Conscientiâ non est benè. Si enim vniquam iras exacuit, si vniquam animum torquet, & tortoris ad instar carnificinam exercet intolerabilem, hoc certè eo temporis facit momento: tum vires omnes exerit, & ætatis elapsæ, quâ sceleratum animum non exercuit, damnum cum sœnore reparat: dolores ingeminat, stimulos multiplicat, & identidem novos præteritis superaddit, miserisque languentem animum & carnem dum conuel-